

OSTRAVSKÉ DNY
festival nové a experimentální hudby
2019
OSTRAVA DAYS
new and experimental music festival

PÁ / FRI • 30. 8. 2019

Trojhalí Karolina / Triple Hall Karolina

19:00

OSTRAVSKÁ BANDA II

Miroslav Srnka – Eighteen Agents (2012)

Miroslav Srnka se narodil v roce 1975 v Praze. Studoval hudební vědu na Univerzitě Karlově pod vedením Jarmily Gabrielové a dále skladbu na Akademii múzických umění v Praze u Milana Slavického. Účastnil se výměnných programů a kompozičních kurzů pod vedením Ivana Fedeleho, Philippem Manouryho a dalších. V roce 2009 obdržel prestižní Skladatelskou cenu Ernsta von Siemense a Cenu Nadace Wilfrieda Steinbrennera. V roce 2005 uvedla Berlínská státní opera Srnkovu krátkou operu *Wall* (Zed') podle Jonathana Safrana Foera a v roce 2016 se uskutečnila v Bavorské státní opeře v Mnichově premiéra jeho „dvojopery“ *South Pole* (Jižní pól), v níž pod vedení Kirilla Petrenka účinkoval např. Rolando Villazón či Thomas Hampson. Výčet těles a festivalů, které si přímo objednaly nebo premiérově uvedly jeho skladby, zahrnuje přední soubory jako BBC Philharmonic, Ensemble Modern, Pražskou komorní filharmonii (PKF); či festivaly Contempuls, Milano Musica, Pražské jaro a další. Srnka vedl mistrovské kurzy pro studenty skladby na Univerzitě aplikovaných věd a umění v Lucernu a na Moskevské konzervatoři. Minulé Ostravské dny uvedly v Trojhalí Karolina Srnkovu operu *Make No Noise*.

Miroslav Srnka

Skladba *Eighteen Agents* je napsána pro 19 hráčů na smyčcové nástroje. V názvu skladby je slovo agent, ale ve skutečnosti se nejedná o agenty. V teoriích, které popisují pohyb hejn ptáků nebo ryb, je agentem míněn jednotlivý člen takového hejna.

Skladba je z roku 2012 a je zastávkou na jedné z cest, kterou jsem tehdy sledoval. Na té jsem se snažil o vytváření nové polyfonie. Zamýšlel jsem se nad tím, jak mohu jednotlivé hlasy vést zvukovým prostorem a jak získat nový vztah mezi nimi navzájem. Inspiroval jsem se náhodou: na stipendijním pobytu v Anglii jsem nad bažinami viděl lítat ohromná hejna ptáků a tento jev mě zaměstnal na několik let. Věnoval jsem se tomu, jak ptáci v hejnech létají, jak to dělají, že jsou schopni vytvářet tak nádherné obrazce, a

přítom každý z nich letí vlastní cestou, ale zároveň všichni letí dohromady, a přitom ne stejně. A to mě připomnělo, jak pracujeme s hlasy v hudbě: musí mít něco společného dohromady, ale zároveň každý z nich musí být samostatný. A teprve pak celek vytváří to nádherné formování dohromady.

Svým obsazením je skladba určena pro smyčcový orchestr nebo smyčcové sekce orchestru, ale ne v běžném slova smyslu hierarchie orchestru. Protože každý hlas jde svou vlastní cestou, tak se nejedná o běžné orchestrální uvažování. Každý je svým vlastním hlasem. Jedná se vlastně o multiplikovaný smyčcový kvartet. Vyžaduje to velkou přípravu, protože hudba se začne dělat až v momentě, když každý z hráčů zná perfektně svůj hlas. Znamená to tedy, že všichni musí mít téměř identické schopnosti. Z charakteru pořád se formujících hejn toho zvuku někdy party pro hudebníky rychle prolétávají prostorem, to tedy znamená, že hráči mají místy předepsáno hodně rychlých not, což provedení opravdu neulehčuje. Role dirigenta je velmi důležitá: musí dojít k paradoxní situaci, kdy máme pocit, že každý z těch hlasů si jakoby lítá sám o sobě, a zároveň je všechno precizně koordinováno. Při provedení se tak můžeme stále vracet k obrazu hejna: jednou jste uprostřed, jednou na jeho okraji, pak zas někdy na špici a můžete vést tak celý jeho pohyb.

Úryvek z rozhovoru, který s Miroslavem Srnkou pro Český rozhlas Vltava vedla Renáta Spisarová

Miroslav Srnka – Eighteen Agents (2012)

Miroslav Srnka was born in Prague in 1975. He studied musicology at the Charles University in Prague with Jarmila Gabrielová, and composition at the Academy of Performing Arts in Prague with Milan Slavický. He has participated in exchange programmes and composition courses with Ivan Fedele, Philippe Manoury, and others. In 2009 he received the prestigious Ernst von Siemens Composers' Prize and Wilfried-Steinbrenner-Stiftung Prize. In 2005 his short opera *Wall* (after Jonathan Safran Foer) was premiered at the Berlin State Opera and in 2016, the "double opera" *South Pole* was premiered at Bavarian State Opera in Munich, with Rolando Villazón and Thomas Hampson, conducted by Kirill Petrenko. His compositions have been commissioned, premiered, and performed by leading interpreters such as BBC Philharmonic, Ensemble Modern, and PKF – Prague Philharmonia, and at festivals including Contempuls, Milano Musica, Prague Spring, and others. He has given composition masterclasses at the Lucerne University of Applied Sciences and Arts and Moscow Conservatory. At Ostrava Days 2017, his opera *Make No Noise* was performed for the first time in the Czech Republic.

Miroslav Srnka

Eighteen Agents is a piece written for 19 string players. Even though the word agent appears in the title of the piece, the players are not agents in the common sense of the word. In theories analyzing the movements of flocks of birds or schools of fish, an agent represents a single member of such a formation.

The composition is from 2012, and it is a stop along one of the paths that I was taking at the time. On this stop, I was trying to develop new polyphony. I was contemplating how to lead the individual voices through the sound space, and how to form new relationships between them. I was inspired by chance: when I was on scholarship in England, I saw enormous flocks of birds flying over the swamps, and this phenomenon kept me busy for several years. What I was concerned with was how birds fly in these formations, and how they succeed in creating such beautiful patterns while each flies in its own path. This reminded me of how we work with voices in music: they need to have something in common, but at the same time each of them has to be independent. Only then is the whole able to create these beautiful formations together.

Eighteen Agents is written for a string orchestra or string sections of an orchestra, but not in the common sense of the hierarchy of the orchestra. Because each voice follows its own path, it defies common orchestral thinking. Each is its own voice. It is in fact a multiplied string quartet. It requires thorough preparation because the music starts to occur only at the moment when each of the players knows his or her voice perfectly. Therefore, they all need to possess almost identical skills. Based on the character of continuously forming flocks of sound, the individual parts sometimes fly through space quickly, which means that the players sometimes have to play many fast notes. This really does not make their playing easy. The role of the conductor is very important here: a paradoxical situation has to occur, in which we have the impression that each of these voices is flying on its own, while everything is very precisely coordinated. Thus, during the performance, we can constantly return to the image of the flock: once you are in its centre, you can lead the entire movement.

*Excerpt from an interview conducted by Renáta Spisarová
for Czech Radio Vltava*

James Falzone – Punctuated Equilibrium (2018)

James Peter Falzone je skladatel a hudebník, jehož tvorba je ovlivněna konceptuálním obratem, který nastal v systémově orientované hudbě. Na letošním ročníku festivalu Ostravské dny zazní Falzoneho hudba již potřetí. V letech 2016 a 2018 uvedl S.E.M. Ensemble jeho díla v premiérách v rámci své přehlídky děl nastupujících skladatelů Emerging Composers. V roce 2016 absolvoval angažmá jako rezidenční umělec RISD Museum v Providence ve státě Rhode Island. Falzone je zakládajícím členem

hudebního uskupení The Providence Research Ensemble a Ordinary Affects, kolektivu nové hudby, který se specializuje na interpretaci děl autorů skupiny Wandelweiser a jemuž byla v minulosti svěřena provedení nových kompozic skladatelů jako jsou Jürg Frey, Eva-Maria Houben a Christian Wolff.

Tónový obsah díla *Punctuated Equilibrium* (Přerušované rovnováhy) je odvozen ze sekvence náhodných čísel, která odpovídají normálnímu neboli Gaussovu rozdělení. Tato řada se postupně rozvíjí v rámci procesu, který nazývám „rotační kánon“. Jednotlivé hudební útvary řady jsou hrány popořadě, ale při každém zopakování řádku je první útvar vynechán a řada je rozšířena o následující útvar. Nahodilost je tudíž podrobena řízené systematizaci. Průběh skladby je ale všemožně narušován, čímž se odkazují na teorii přerušovaných rovnováh z evoluční biologie. Tato narušení zkreslují přímočarou formální strukturu a způsobují, že se střídavě proměňuje a následně zdánlivě navrácí do neměnného stavu.

James Falzone

James Falzone – Punctuated Equilibrium (2018)

James Peter Falzone is a composer and musician whose work is influenced by the conceptual turn taken in systems music. This year marks Falzone's third appearance at the Ostrava Days Festival. In 2016 and 2018, The S.E.M. Ensemble premiered works by Falzone in its Emerging Composers series. He was an Artist-Fellow at the RISD Museum in Providence, Rhode Island in 2016. Falzone is a founding member of The Providence Research Ensemble and of Ordinary Affects, a new music collective specializing in the music of Wandelweiser, having commissioned new works by such composers as Jürg Frey, Eva-Maria Houben, and Christian Wolff.

The pitch-content of *Punctuated Equilibrium* is derived from a random-number sequence conforming to a normal or Gaussian distribution. This series unfolds through a process I term “rotation canon”. The items in the series proceed in order, but at each iteration of the line, the first item is omitted and a subsequent item in the series is included. Randomness is thus subjected to a regulated systematization. However, a number of disruptions intervene, reflective of punctuated equilibrium, a concept in evolutionary biology. These distort the straightforward formal structure, causing it to shift and then seemingly revert to stasis.

James Falzone

Matt Simon – Found Objects (2015)

Matt Simon je skladatel, který se ve své tvorbě zaměřuje na prozkoumávání kompozičních nápadů, zvukových struktur a principu sporadičnosti. Bakalářský titul získal na Newyorské univerzitě, kde studoval u Bruce Arnolda, a svá magisterská studia absolvoval na Manhattan School of Music, kde jej vedl Reiko Fütting. Rovněž studoval u Nathana Davise. Jeho skladby byly provedeny různými soubory, jako např. ECCE Ensemble, Ensemble Signal, Longleash, Quartet121 či S.E.M. Ensemble.

Skladba *Found Objects* (Nalezené objekty) zachází se zvuky, melodiemi a kompozičními nápady jako s objekty, které jsou určeny „k posouzení“. Materiál zůstává po celou dobu znění díla neměnný, ale v různých částech skladby je prozkoumáván z rozličných úhlů. Využité objekty zahrnují všemožné věci, na které jsem během své hudební dráhy narazil; můj tvůrčí vklad se ve skladbě omezuje na kombinaci, proměny perspektivy a prezentování vybraného materiálu.

Matt Simon

Matt Simon – Found Objects (2015)

Matt Simon is a composer whose music focuses on the exploration of compositional ideas, sparseness, and sonic textures. He received his BM from New York University where he studied with Bruce Arnold and his MM from the Manhattan School of Music where he studied with Reiko Fütting. He has also studied with Nathan Davis. His music has been performed by groups including ECCE Ensemble, Ensemble Signal, Longleash, Quartet121, and S.E.M. Ensemble.

Found Objects treats sounds, intonation, and compositional ideas as objects for consideration. Throughout the piece the material stays constant, though I explore it from a variety of angles in the different sections. The objects on display are all things I have come across in my musical life and I only consider the piece my creation in the combination, perspective, and presentation of the material.

Matt Simon

Petr Kotík – Wednesdays at RW on Spring Street (2019)

Petr Kotík (1942, Praha) je nezávislým skladatelem a hudebníkem. Jako flétnista a dirigent interpretuje vlastní kompozice i díla skladatelů, kteří náležejí do okruhu umělců, s nimiž spolupracuje. Kotíkovy aktivity byly vždy vedeny úsilím vyrovnat se s uměleckými a hudebními otázkami dneška. Jeho technická vybavenost jako výkonného umělce mu umožňovala realizovat náročné projekty, často považované za nerealistické. Od počátku své dráhy spolupracoval s hudebníky vynikajících kvalit, což je jeden z důvodů, proč projekty, které inicioval, uspěly. Je znám jako zakladatel a iniciátor mnoha ansámbľů (v Praze Musica Viva Pragensis a QUaX Ensemble, v New Yorku S.E.M. Ensemble a S.E.M.

Orchestra, v Ostravě Ostravská banda a ONO) a řady projektů (např. Festival hudby výjimečných délek v Praze, Ostravské dny, Dny nové opery Ostrava NODO, Beyond Cage Festival v New Yorku). Jako skladatel je Kotík autodidakt, i když kompozici studoval – nejdříve soukromě v Praze u Vladimíra Šrámka a hlavně Jana Rychlíka (1960–1963), následně na Vídeňské hudební akademii u Karla Schiskeho a Hannse Jelinka (1963–1966). Již v začátcích své kariéry byl ovlivněn myšlenkami a koncepty Johna Cage, ke kterým se později přidaly texty Gertrudy Stein, R. Buckminstera Fullera a Ezry Pounda. Jeho skladatelská tvorba zahrnuje symfonická, komorní i operní díla. Kotík je uměleckým ředitelem Ostravského centra nové hudby, žije a pracuje v New Yorku a Ostravě.

Existuje řada možných inspirací, jež vedou k vytvoření nové skladby. V mém případě touto inspirací byla hudba - velice často jsem inspirován hudbou, kterou slyším. Po koncertě, který jsme v prosinci minulého roku pořádali v newyorské Paula Cooper Gallery, jsem se rozhodl napsat větší kus pro sólové housle, v rozsahu Bachových houslových suit. V lednu jsem na skladbě začal pracovat a již v březnu jsem měl značnou část materiálu. Následně došlo ke zrušení provedení houslového koncertu od jednoho ze skladatelů, který se měl zúčastnit Ostravských dnů (na kterých měl tento koncert zaznít). Nastalo pro nás dilema, protože sólistka Hana Kotková již s účastí a vystoupením počítala. Napadlo mě tedy, že změním plány a místo sólové skladby pro housle jsem přijal tuto výzvu a napsal jsem kompozici pro housle a komorní orchestr. Skladba byla dokončena začátkem srpna.

Petr Kotík

Petr Kotík – Wednesdays at RW on Spring Street (2019)

Petr Kotík (1942, Prague) has been an independent composer and musician throughout his professional life. A flautist and conductor, he performs both his own music and works by composers whom he regards as relevant to his own musical concerns. Kotík's activities have always been guided by his sense of contextual issues within today's art and music. Kotík's abilities as a performer have enabled him to realize projects often thought to be unrealistic. The projects Kotík has undertaken succeed partly thanks to his association with outstanding musicians. Kotík has founded and directed many music groups (Musica viva Pragensis and QUaX Ensemble in Prague, the S.E.M. Ensemble and Orchestra of the S.E.M. Ensemble in New York, Ostravská banda and ONO Orchestra in Ostrava), and numerous projects (The festival of "Music of Extended Duration" in Prague, Ostrava Days, New Opera Days Ostrava, and Beyond Cage Festival in New York). Although Kotík can be identified as a self-taught composer, he studied composition privately in Prague with Vladimír Šrámek and mainly with Jan Rychlík (1960–1963), and later studied at the Akademie für Musik in Vienna with Karl Schiske and Hanns Jelinek (1963–1966). Since the early stages of his career, Kotík has been influenced by the ideas and concepts of John Cage and later by the texts of Gertrude Stein, R. Buckminster

Fuller, and Ezra Pound. His work spans symphonic compositions, chamber works and opera. Kotík is the artistic director of Ostrava Center for New Music and lives and works in New York City and Ostrava.

There are many kinds of inspiration that lead to the creation of a composition. Lately, I have been inspired by music I hear. Following an S.E.M. Ensemble concert at the Paula Cooper Gallery in December, I decided to compose a large piece for solo violin, at the scale of Bach's suite. I began to work on the piece in January, and by March I had already composed a substantial amount of material. Then came the cancellation of a violin concerto by one of the composers who was supposed to participate at Ostrava Days. We were in a dilemma because the soloist, Hana Kotková, had already committed to the performance. This led me to change my plans, and instead of composing a piece for solo violin, I took on the challenge of composing a piece for violin and chamber orchestra. The piece was finished in the early days of August.

Petr Kotík

Frederic Rzewski – A Dog's Life (2014)

Skladatel a klavírista Frederic Rzewski (1938) patří k nejvlivnějším postavám americké hudební avantgardy. Na umělecké scéně se etabloval v průběhu šedesátých let a v roce 1966 založil s Alvinem Curranem a Richardem Teitelbaumem slavný soubor Musica Elettronica Viva (MEV), který spojoval improvizaci s komponovanou hudbou a elektronikou. Tyto experimenty přímo vyústily v Rzewského první důležitá díla, např. *Les Moutons de Panurge* – uvedená kompozice je příkladem tzv. „procesní hudby“, v jejímž rámci se prolíná spontánní improvizace a předem vypracovaný notovým materiál a instrukce. Rzewského „klasicko-improvizační hybridy“ patří k nejuznávanějším skladbám svého druhu – a to především kvůli vroucí energii, která se v těchto dílech ukrývá. Svou tvorbou spoludefinoval tvář nové hudby v poválečné Americe. Dlouhodobě kombinuje chlapeckou energičnost a hravost, jakou můžeme nalézt např. u Aarona Coplanda, s přísně experimentálním rámcem, který je naopak příznačný např. pro Johna Cage. Rzewski se však nerozpakuje psát ani tonální či zábavné skladby, jeho hudba tak stojí v přímém protikladu k časté hermetičnosti avantgardních děl.

Donato Mancini

„Měl jsem představu o tom, jak by skladba *A Dog's Life* (Pší život) měla znít, ale ve skutečnosti nevím, jak doopravdy zní. Co se mě týče, považuji tuto kompozici stále za ‚work in progress‘ – Daan [Vandewalle] zná tohle dílo vlastně lépe než já, protože jej nacvičuje. [...] Moje myšlenka byla, že skladbu píšu jako pes, kterého vezmete na procházku do lesa – pes byl celý den zavřený doma a teď je opravdu šťastný, že se může proběhnout na čerstvém vzduchu. Najednou je celý vzrušený z tohoto pachu,

z tamtoho... běhá od jednoho stromu ke druhému, rychle střídá činnosti... a možná mezi těmi věcmi není vůbec žádná spojitost. Tohle vlastně není představa, která by se vztahovala pouze k této skladbě, protože pobobným způsobem se snažím tvořit posledních pětadvacet let.

Úryvky z konverzace Frederica Rzewského a Daana Vandewalleho
o kompozici *A Dog's Life* – ASKO/Schönberg, únor 2015.

Frederic Rzewski – *A Dog's Life* (2014)

Frederic Rzewski (1938) is among the major figures of the American musical avant-garde to emerge in the 1960s, and has been highly influential as a composer and performer. In 1966, he founded the famous ensemble Musica Elettronica Viva (MEV), with Alvin Curran and Richard Teitelbaum. MEV combined free improvisation with written music and electronics. These experimentations led directly to the creation of Rzewski's first important compositions, pieces such as *Les Moutons de Panurge*, a so-called "process piece", which combines elements of spontaneous improvisation with notated material and instructions. Rzewski's "improv-classical hybrids" are some of the most successful of their kind to have been produced, thanks to the fervent energy at the core of his music. Rzewski's music is among the repertoire of pieces that define postwar American new music. He has consistently showcased the exuberant boyish pleasures of a composer like Aaron Copland within the rigorously experimental framework of a composer like John Cage. Often unapologetically tonal and fun, Rzewski's music cuts right through the frequent churlishness of avant-garde music.

Donato Mancini

"I have an idea of what [*A Dog's Life*] should sound like but I don't know what it really sounds like. And as far as I'm concerned, this is still work in progress – Daan [Vandewalle] knows much more about it than I do because he's been practicing this music. [...] I already have the idea of simply writing like a dog whom you take out to walk in the woods. You take out the dog – the dog has been indoors all day and it's very happy to go out – and it gets excited by this odour and that one... and it goes running from tree to tree and changing rapidly from one thing to the next... and maybe there's no connection whatsoever between these things. Actually this is not an idea specific to this piece because for the last 25 years I've been trying to do this kind of thing."

Excerpts from the conversation between Frederic Rzewski and Daan Vandewalle
about composition *A Dog's Life* – ASKO/Schönberg, February 2015.